

[Udenrigsministeren.]

vare skal være undergået i et medlemsland, for at den frit skal kunne eksporteres til de øvrige medlemslande. Fra højtariflandenes side, altså de lande, der har høje toldsatser, i første række Frankrig og Italien, stillede man krav om strenge oprindelsesregler eller — som et alternativ hertil — gennemførelse på forhånd af en harmonisering af toldsatserne. Dette ville i praksis betyde en forhøjelse af lavtariflandenes toldsatser. England og de skandinaviske lande gik derimod ind for liberale regler. Fra engelsk side erklærede man — under henvisning til Commonwealthpræferencerne — ikke at kunne acceptere en harmonisering, der kunne medføre indførelse af told over for de øvrige dele af det britiske statsamfund. Trods indgående drøftelser og undersøgelser, blandt andet på grundlag af den såkaldte Carliplan, der forudså en vis toldharmonisering, lykkedes det ikke at forlige de modstående synspunkter.

Det andet hovedspørgsmål, hvorom enighed ikke opnåedes, var harmoniseringen af medlemslandenes økonomiske og sociale politik. Her kræver de seks — og især Frankrig — at der i frihandelsområdet fastlægges regler svarende til Romtraktatens om bl. a. ligeløn for mænd og kvinder, ferie med løn o. s. v. Fra britisk såvel som fra de nordiske landes side har man heroverfor peget på, at sådanne spørgsmål for deres vedkommende som hovedregel ikke er lovgivningsanliggender, men spørgsmål, der afgøres af arbejdsmarkedets parter.

Endelig var der uenighed om, hvilke beføjelser der bør tillægges frihandelsrådets institutioner. De seks lande, der nødtigt ser, at deres egne institutioners betydning bliver svækket, går ind for, at man i frihandelsområdet skal have forholdsvis svage institutioner. Derimod er England støttet af Danmark og andre lande gået ind for, at de vidtrækkende forpligtelser, som frihandelsrådet medfører for deltagerlandene, bør modsvares af relativt stærke institutioner, samt at frihandelsrådets medlemslande som hovedregel kun skal have adgang til at påberåbe sig undtagelsesklausuler efter en forudgående godkendelse heraf.

Denne stærkt summariske gengivelse af de principielle uoverensstemmelse under

frihandelsområdeforhandlingerne har vist, at disse uoverensstemmelser var alvorlige. De førte da også til et brud. Heraf bør man imidlertid efter min opfattelse ikke slutte, at det ikke er gørligt at finde mellemløsninger, som kan anvendes ved det praktiske samarbejdes påbegyndelse. Hvis sådanne muligheder ikke forelå, ville enhver tale om nye forhandlingens optagelse jo være omsonst. Jeg tror imidlertid, at man skal gøre sig klart, at der uanset de citater, jeg lige har bragt fra hr. Maudlings tale i det britiske underhus i sidste uge, ingen klare tilbøjeligheder har vist sig til at søge vejen til praktiske kompromisser gennem gensidige indrømmelser. Den optimisme, der kan presses ud af den nuværende situation, er altså desværre yderst begrænset.

Bruddet kom efter en udtalelse af den daværende franske informationsminister hr. Soustelle, der på en pressekonference den 14. november udtalte sig meget negativt om de hidtidige forslag til et frihandelsområde, en afstandtagen, der syntes også at omfatte de seks landes fællesforslag. Hr. Maudling fandt, at den franske regering gennem hr. Soustelles ytringer anfægtede selve grundlaget for forhandlingerne, hvorfor han suspendede disse.

Herefter fulgte nu en periode, hvor især de seks var meget aktive med interne drøftelser. De 2 ledende statsmænd, general de Gaulle og forbundskansler Adenauer, havde en forhandling i Bad Kreuznach, hvor de øjensynlig nåede en høj grad af enighed i deres synspunkter. Det har utvivlsomt været bl. a. på basis af disse 2 statsmænds aftaler, som jo i øvrigt antyder de politiske aspekter, der er knyttet til markedsproblemerne, at de seks landes ministre ved et efterfølgende møde i Bruxelles den 3. december traf beslutning om en række foranstaltninger, der skulle mildne den forskelsbehandling, der ville blive følgen af det første skridt i retning af toldunionens gennemførelse, som de seks tog den 1. januar i år. De besluttede at udstrække 10 pct. nedsettelsen af deres indbyrdes toldsatser til alle OEEC-lande og alle GATT-lande i det omfang, hvori toldsatserne herved ikke bragtes ned under satserne for de seks landes fællestarif. For så vidt angår de liberaliserede landbrugsvarer, stillede de seks lande dog frit med hensyn til, om de ville gennem-